

ПИЛИПІВ Р. М.

Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України,
ад'юнкт кафедри адміністративного права та адміністративного процесу

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ст. 19 Конституції України). Діяльність органів публічної адміністрації у сфері організації дорожнього руху та забезпечення його безпеки не є виключенням з цього правила. Взаємовідносини поліції з учасниками дорожнього руху повинні ґрунтуватися на суворому дотриманні законності, чіткому виконанні своїх обов'язків, поєднанні рішучості й принциповості у попередженні і припиненні правопорушень з уважним і шанобливим ставленням до громадян. Слід пам'ятати, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. У всіх випадках обмеження таких прав поліцейський зобов'язаний роз'яснити громадянину правові та фактичні підстави такого обмеження, а також його права і обов'язки, які виникають у зв'язку з цим обмеженням. У відносинах публічно-правового характеру держава має виступати гарантом законності діяльності її уповноважених органів.

Як слушно зазначає В. К. Колпаков — контроль є одним з найбільш поширених і дієвих способів забезпечення законності. Його сутність полягає в тому, що суб'єкт контролю здійснює облік і перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції [1, с. 345]. В. М. Гаращук з цього приводу каже, що контроль та нагляд є факторами, що дисциплінують поведінку службовців державного апарату та громадян як у сфері державного управління, так і в суспільстві взагалі. Це важливі чинники вдосконалення державного управління в Україні, оновлення якого має здійснюватись шляхом використання відповідних заходів щодо відслідковування процесу реформ, які здійснюються в суспільстві [2, с. 4].

Залежно від суб'єктів здійснення та сфери застосування контрольна діяльність має свої риси та особливості. У ст. 51 Закону України «Про дорожній рух» окреслюються завдання контролю у сфері дорожнього руху, який спрямований на забезпечення дотримання міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та об'єднаннями,

а також громадянами вимог законодавства України про дорожній рух. Як зазначає Т. О. Гуржій багатоаспектність публічного контролю у згаданій сфері, його різновекторний характер та широта організуючого впливу зумовлюють багате розмаїття суб'єктів його реалізації [3, с. 330]. Але на відміну від контролю про який йдеться мова у Законі України «Про дорожній рух» (розділі X) у цих тезах об'єктом нашої уваги є контроль за діяльністю самої патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. Тобто, розглядатиметься цільовий контроль окремого напрямку роботи правоохоронного органу. Але слід визнати, що дане питання залишається поза межами належного правового регулювання — безпосередньо у Законі України «Про Національну поліцію» окреслено лише порядок громадського контролю.

Обмежений обсяг тез доповіді не дають можливість викласти цілком усі доводи та аргументи нашого дослідження. Фактично ми акцентуємо увагу на актуальності цього питання та маємо нагоду викласти основні результати нашого дослідження.

Встановлено та обґрунтовано, що контроль і нагляд за діяльністю патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху є важливим елементом функціонування патрульної поліції, який становить системну цілеспрямовану діяльність уповноважених суб'єктів (державних органів та громадськості), спрямовану на отримання об'єктивної інформації про здатність підрозділів патрульної поліції та окремих поліцейських виконувати покладені завдання щодо забезпечення безпеки дорожнього руху у відповідності до законодавства, з метою удосконалення цього напрямку роботи. Системність такого контролю має полягати у тому, щоб окремі суб'єкти та елементи цієї діяльності функціонували у взаємодії та спрямовували свої дії на досягнення єдиної мети. Враховуючи суб'єктивний склад та особливості діяльності можна виділити наступні види контролю за роботою патрульної поліції: державний та відомчий контроль; судовий контроль; прокурорський нагляд; громадський контроль а також оскарження дій (бездіяльності) співробітника поліції.

З метою удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні слід розробити окремі рекомендації щодо організації та порядку здійснення поточного контролю за несенням служби поліцейськими. Враховуючи те, що підрозділи патрульної поліції діють в структурі різних Департаментів (Департаменту патрульної поліції та Департаменту превентивної діяльності), такі рекомендації мають бути затверджені наказом керівництва Національної поліції.

Список використаної літератури:

1. Колпаков В. К. Адміністративне право України : навч. посібн. / В. К. Колпаков. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — 544 с.

2. Гарашук В. М. Теоретико-правові проблеми контролю та нагляду у державному управлінні : дис... докт. юрид. наук: 12.00.07 / В. М. Гарашук ; Нац. юр. академ. Укр. ім. Яр. Мудрого. — Х., 2003. — 412 с.
3. Гуржій Т. О. Державна політика безпеки дорожнього руху — теоретико-правові та організаційні засади : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07 / Т. О. Гуржій ; ДНДІ МВС України. — К., 2011. — 551 с.

БУЛАКОВ О. С.

ДВНЗ «Запорізький національний університет»,
здобувач кафедри адміністративного та господарського права

ЮРИСДИКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ У ВИРІШЕННІ СПОРІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОХОДЖЕННЯМ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Функціонування судової системи забезпечує гарантоване Конституцією України право кожного на захист прав, свобод та законних інтересів. Прийняття у 2005 р. Кодексу адміністративного судочинства України стало законодавчим закріпленням інституту адміністративної юстиції, що свідчить про готовність держави брати відповідальність за гарантування визнання людини найвищою соціальною цінністю (як це закріплено у ст. 3 Конституції України).

Основна спрямованість КАС України — захист прав, свобод, інтересів фізичних, юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, місцевого самоврядування, їх службових посадових осіб (ч. 1 ст. 2 КАС України).

Одне з найважливіших питань, що потребує належного теоретико-правового супроводження, є питання компетенції адміністративних судів. Адже з цим значною мірою пов'язана і сама необхідність запровадження окремої процедури розгляду судових спорів, а значить, і існування систем адміністративних судів. Як відомо, частиною судової компетенції є судова підвідомчість [1, с. 84].

Юрисдикція (з латинської перекладається як «право проголошувати») розглядається як: 1) право чинити суд, розглядати і вирішувати правові питання, прерогативи; 2) сфера, на яку поширюється таке право [2, с. 889].

У ст. 17 КАС України визначено компетенцію адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ, тобто конкретизовано адміністративні справи, що підвідомчі адміністративним судам, і вказано, які суди вповноважені та зобов'язані їх розглядати.

Категорія підвідомчості є критерієм, що визначає, до яких судових органів, з огляду на те, що окремі категорії справ вирішуються